

Klasa VII szkoły podstawowej

Piękno celebracji eucharystycznej

Cel główny

Ukazanie struktury i piękna celebracji Mszy Świętej oraz jej znaczenia w życiu codziennym chrześcijanina.

Kształtowanie właściwej postawy podczas Mszy Świętej.

Cele szczegółowe

Uczeń:

- definiuje, czym jest Eucharystia,
- wymienia części Mszy Świętej,
- wyjaśnia łączność Ostatniej Wieczerzy, Ofiary krzyżowej Jezusa i Mszy Świętej,
- stosuje właściwą postawę podczas Mszy Świętej,
- określa, co nadaje doniosłość Eucharystii,
- planuje czynnie uczestniczyć we Mszy Świętej.

Metody

Pogadanka, praca w grupach, rozsypanka wyrazowa, analiza tekstu biblijnego i nauczania Kościoła, ekspozycja, śpiew.

Środki dydaktyczne

Pismo Święte, Katechizm Kościoła Katolickiego, tekst nauczania Jana Pawła II, prezentacja multimedialna, plansze z napisami tematu oraz części Mszy Świętej, ilustracje przedstawiające poszczególne części Mszy Świętej.

MODLITWA

„Duchu Święty...”.

WPROWADZENIE

Katecheta rozdaje uczniom koperty, w których są zawarte rozsypanki wyrazowe zawierające pytania do krzyżówki. Prosi uczniów o ułożenie pytań i odpowiedź do nich. Hasła utworzą krzyżówkę. Prosi o wpisanie rozwiązań do krzyżówki. Jako główne hasło krzyżówki wyjdzie: UCZTA.

					1.	P	O	K	U	T	A		
2.	M	O	N	S	T	R	A	N	C	J	A		
					3.	C	H	R	Z	E	S	T	
		4.	G	O	L	G	O	T	A				
5.	T	A	B	E	R	N	A	K	U	L	U	M	

1. Sakrament, w którym Chrystus odpuszcza nam grzechy. (POKUTA)
2. Naczynie liturgiczne, w którym wystawia się Najświętszy Sakrament do adoracji. (MONSTRANCJA)
3. Głodzi grzech pierworodny i czyni nas dziećmi Bożymi. (CHRZEST)
4. Wzgórze w pobliżu Jerozolimy, gdzie ukrzyżowano Jezusa. (GOLGOTA)
5. Miejsce przechowywania chleba eucharystycznego w każdym kościele. (TABERNAKULUM)

Na pewno mieliście okazję brać udział w ważnych uroczystościach rodzinnych, spotkaniach, uroczach.

- Kto najczęściej zaprasza was do siebie? (nasi bliscy, rodzina, przyjaciele, znajomi)
- Jak się przygotowujecie do takiej wizyty? (odpowiedni ubiór, przygotowanie się do takiej wizyty, jakieś drobne podarunki)

Dzisiaj będziemy mówić o wyjątkowym spotkaniu, do którego też musimy być bardzo dobrze przygotowani, bo na to spotkanie zaprasza nas sam Bóg. Będziemy mówić o Mszy Świętej.

- Jak inaczej określamy Mszę Świętą? (Ucztą Paschalną, Eucharystią, Ofiarą Uwielbienia i Dziękczynienia, Łamaniem Chleba, Ofiarą Krzyża).

(Na katechezie będziemy używać zamiennie tych określeń.)

Eucharystia jest Ucztą wyjątkową, gdzie ziemia łączy się z niebem a ludzie jednoczą się z Bogiem.

- Co wiecie już o Eucharystii?

(uczniowie podają swoje odpowiedzi)

Eucharystia – gr. *eucharistia* – dziękczynienie, łamanie chleba, Ciało Chrystusa, Ucztą Pańską, sakrament Ciała i Krwi Chrystusa, który pod postaciami chleba pszennego i wina gronowego jest obecny prawdziwie, realnie i istotnie mocą słów konsekracji wypowiedzianych przez kapłana.

To właśnie tam, w Wieczerniku Jezus dał uczniom do spożycia swoje Ciało i Krew pod postacią chleba i wina. To wydarzenie było zapowiedzią ofiary krzyżowej Chrystusa w Wielki Piątek – największej ofiary odkupienia ludzi. Chrystus złożył Ofiarę z siebie jako dar bezgranicznej miłości za grzechy świata. To samo dokonuje się podczas każdej Mszy Świętej. W każdej Eucharystii w sposób bezkrwawy uobecnia się ofiara z Golgoty.

Ekspozycja ilustracji przedstawiających Ostatnią Wieczerzę, Ofiarę Krzyżową Jezusa i Mszę Świętą.

Podczas dzisiejszej katechezy zapoznamy się ze strukturą Mszy Świętej i spróbujemy sobie uświadomić, jak godnie ją przeżywać.

Katecheta zapowiada temat katechezy: „Piękno celebracji eucharystycznej”, a następnie zapisuje temat na tablicy lekcyjnej bądź wyświetla na przygotowanej przez siebie prezentacji multimedialnej.

ROZWINIĘCIE

Zanim Jezus ustanowił Eucharystię wielokrotnie podczas swojej publicznej działalności zachęcał do troski o pokarm duchowy, który zapewniłby im życie wieczne.

Odczytanie fragmentu Pisma Świętego J 6,26-35.

„W odpowiedzi rzekł im Jezus: «Zaprawdę, zaprawdę, powiadam wam: Szukacie Mnie nie dlatego, żeście widzieli znaki, ale dlatego, żeście jedli chleb do sytości. Troszczy się nie o ten pokarm, który ginie, ale o ten, który trwa na wieki, a który da wam Syn Człowieczy; Jego to bowiem pieczęcią swą naznaczył Bóg Ojciec». Oni zaś rzekli do Niego: «Cóż mamy czynić, abyśmy wykonywali dzieła Boże?» Jezus odpowiadając rzekł do nich: «Na tym polega dzieło [zamierzone przez] Boga, abyście uwierzyli w Tego, którego On posłał». Rzekli do Niego: «Jakiego więc dokonasz znaku, abyśmy go widzieli i Tobie uwierzyli? Cóż zdasz? Ojcowie nasi jedli mannę na pustyni, jak napisano: Dał im do jedzenia chleb z nieba» Rzekł do nich Jezus: «Zaprawdę, zaprawdę, powiadam wam: Nie Mojżesz dał wam chleb z nieba, ale dopiero Ojciec mój da wam prawdziwy chleb z nieba. Albowiem chlebem Bożym jest Ten, który z nieba zstępuje i życie daje światu». Rzekli więc do Niego: «Panie, dawaj nam zawsze tego chleba!» Odpowiedział im Jezus: «Jam jest chleb życia. Kto do Mnie przychodzi, nie będzie łaknął; a kto we Mnie wierzy, nigdy pragnąć nie będzie» (J 6,26-35).

- Do czego Jezus wzywa swoich słuchaczy? (*aby troszczyli się o pokarm wieczny*)
- Jak nazywa siebie Jezus? (*chlebem Bożym, chlebem Życia*)
- Co Jezus obiecuje tym, którzy do Niego przyjdą?

„ALBOWIEM CHLEBEM BOŻYM JEST TEN, KTÓRY Z NIEBA ZSTĘPUJE I ŻYCIE DAJE ŚWIATU” (J 6,33).

„JA JESTEM CHLEBEM ŻYCIA. KTO DO MNIE PRZYCHODZI, NIE BĘDZIE ŁAKNĄŁ; A KTO WE MNIE WIERZY, NIGDY PRAGNĄĆ NIE BĘDZIE” (J 6,35).

Chrystus mówi, że On jest CHLEBEM ŻYCIA! Jedzenie, które dosłownie otrzymywali Izraelici w czasie wędrówki przez pustynię, było tylko fizycznym zaspokojeniem głodu. Uczestnicząc w Eucharystii, mamy dostęp do pokarmu, który zapewnia nam życie wieczne, do chleba nieprzemijającego, który dać może tylko sam Jezus Chrystus.

Na przestrzeni wieków struktura Mszy Świętej różnie wyglądała. Na początku chrześcijaństwo zbierało się na „Łamanie Chleba” w domach i mieszkaniach, w wynajętych salach, a nawet w grotach. Obecną strukturę zawdzięczamy obradom Soboru Watykańskiego II, w wyniku którego papież Paweł VI w 1970 r. wprowadził nowy Mszał Rzymski, aby ułatwić wiernym zrozumienie tego, co się dokonuje i umożliwić czynny udział.

Katechizm Kościoła Katolickiego wskazuje nam na stałe elementy Eucharystii.

Odczytanie przez uczniów tekstu – KKK 1408.

„Celebracja Eucharystii obejmuje zawsze: głoszenie słowa Bożego, dziękczynienie składane Bogu Ojcu za wszystkie Jego dobrodziejstwa, a zwłaszcza za dar Jego Syna; konsekrację chleba i wina oraz uczestniczenie w uczcie liturgicznej przez przyjmowanie Ciała i Krwi Pana. Elementy te konstytuują jeden i ten sam akt kultu” (KKK 1408).

Obecna struktura Mszy Świętej jest bardzo czytelna i zrozumiała. Wszystkie jej części są ze sobą ściśle powiązane i mają swoje znaczenie.

PRZEDSTAWIENIE STRUKTURY MSZY ŚWIĘTEJ.

Prezentacja multimedialna

STRUKTURA MSZY ŚWIĘTEJ

OBRZĘDY WSTĘPNE

LITURGIA SŁOWA

LITURGIA EUCHARYSTYCZNA

OBRZĘDY ZAKOŃCZENIA

Obrzędy wstępne – mają na celu zjednoczenie i przygotowanie uczestników.

OBRZĘDY WSTĘPNE

- wejście
- pozdrowienie ołtarza
- pozdrowienie ludu
- słowo wprowadzenia
- akt pokutny
- wezwania: *Panie, zmiłuj się (Kyrie eleison)*
- hymn: *Chwała na wysokościach... (Gloria)*
- kolekta

W liturgii słowa – Bóg przemawia do swego ludu, sam Chrystus obecny jest pośród wiernych, poprzez Słowo objawia nam tajemnicę odkupienia i zbawienia.

LITURGIA SŁOWA

- I czytanie
- psalm responsoryjny (międzylekcyjny)
- II czytanie
- sekwencja
- aklamacja przed Ewangelią
- Ewangelia
- homilia/kazanie
- wyznanie wiary (Credo)
- modlitwa powszechna

Liturgia eucharystyczna – jest pamiątką i uobecnieniem jedynej ofiary i uczyty paschalnej Chrystusa Pana z Wieczernika. Układ liturgii jest rozwinięciem gestów i słów Chrystusa z Ostatniej Wieczerzy.

LITURGIA EUCHARYSTYCZNA

- Przygotowanie darów
- Modlitwa eucharystyczna
- Obrzędy komunii

Modlitwa eucharystyczna

- prefacja
- aklamacja Święty (*Sanctus*)
- epikleza

- opowiadanie o ustanowieniu Eucharystii i konsekracja
- anamneza
- modlitwy: ofiarnicza i wstawiennicza
- doksologia końcowa

Najważniejszą częścią liturgii eucharystycznej jest moment konsekracji – kapłan, poprzez słowa i czynności Chrystusa dokonuje ofiary ustanowionej podczas Ostatniej Wieczerzy. Zaczodzi przeistoczenie (rzeczywista przemiana chleba i wina w Ciało i Krew Jezusa Chrystusa).

OBRZĘDY ZAKOŃCZENIA

- ogłoszenia duszpasterskie*
- błogosławieństwo
- rozesłanie
- oddanie czci ołtarzowi
- procesja wyjścia

POSTAWY NA MSZY ŚWIĘTEJ:

- stojąca
- klęcząca
- siedząca
- procesja

POSTAWA STOJĄCA – jest zewnętrznym wyrazem szacunku dla Boga, jako Najwyższego Pana i Stwórcy.

POSTAWA KLĘCZĄCA – ma znaczenie pokutne i błagalne. Człowiek klęczący wyraża swoją małość i niegodność wobec Boga oraz wielbi Go i adoruje.

POSTAWA SIEDZĄCA – wyraża skupienie i sprzyja rozważaniu słowa Bożego.

PROCESJA – symbolizuje wędrowanie ludzi z Chrystusem i za Chrystusem.

Znak procesji, czyli wspólnego marszu, wędrowania doskonale symbolizuje historię ludzkości

Ofiarowanie darów było wyrazem wewnętrznej postawy oddania siebie samego Chrystusowi i woli aktywnego włączenia się w ofiarę Chrystusa.

W liturgii Mszy Świętej wyróżnia się:

- procesję wejścia,
- procesję z ewangeliarzem do ambony,
- procesję wiernych z darami,
- procesję komunijną,
- procesję wyjścia.

GESTY LITURGICZNE

- Pokłon
- Podnoszenie oczu
- Pocałunek pokoju
- Znak pokoju
- Nałożenie rąk
- Rozłożenie rąk
- Złożenie rąk
- Bicie się w piersi
- Obmycie rąk
- Znak krzyża

ZAKOŃCZENIE

– Co nadaje Eucharystii piękno i doniosłość?

- Najpiękniejsze jest to, że sam Bóg przychodzi do człowieka w małym kawałku chleba i obdarza swoimi łaskami.
- Piękno Eucharystii nadają wspaniałe budowle sakralne, pięknie ozdobione i wyposażone, piękne śpiewy, stroje i naczynia liturgiczne.
- Ważna jest nasza postawa, m.in. nieśpóźnianie się, odpowiedni strój, wyciszenie telefonów, odpowiednie zachowanie, przyjmowanie właściwych postaw.
- Istotne jest pełne uczestnictwo we Mszy Świętej, godne przyjmowanie Komunii Świętej.

Im piękniejsze będą nasze postawy, gesty, nasze zaangażowanie, tym piękniejsza będzie Eucharystia.

Autorefleksja

Chrystus zaprasza nas na ucztę. Chce być blisko, chce do nas mówić, chce być dla nas Chlebem Życia.

Pomyślmy:

- Czym jest dla mnie Msza Święta?
- Jak często biorę w niej udział?
- Jak często przyjmuję Jezusa do swojego serca?
- Jakie jest moje zaangażowanie podczas Eucharystii?

ZESZYT UCZNI

Msza Święta składa się z czterech części:

OBRZĘDY WSTĘPNE, LITURGIA SŁOWA, LITURGIA EUCHARYSTYCZNA, OBRZĘDY ZAKOŃCZENIA.

Piękno i doniosłość Eucharystii nadają:

- Fakt, że sam Bóg przychodzi do człowieka w małym kawałku chleba i obdarza swoimi łaskami;
- Wspaniałe budowle sakralne, pięknie ozdobione i wyposażone;
- Piękne śpiewy, stroje i naczynia liturgiczne;
- Nasza postawa, m.in. nieśpóźnianie się, odpowiedni strój, wyciszenie telefonów, odpowiednie zachowanie, przyjmowanie właściwych postaw;
- Pełne uczestnictwo we Mszy Świętej;
- Godne przyjmowanie Komunii Świętej.

PRACA DOMOWA

Napisz, czym jest dla ciebie Eucharystia i co ciebie w niej zachwyca.

MODLITWA

Pieśń: „O mój Jezu w Hostii utajony”.
